

І чужому научайтесь,
Своєго не цурайтесь...

Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редкація і Адміністрація:
"Свобода", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. з Нью-Йорку:
BARELY 7-4125
УНСоюз: BARELY 7-5337

РІК LXXII. Ч. 161. ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 1-го ВЕРЕСНЯ 1965 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 1, 1965 No. 161. VOL. LXXII.

СТАННІ ВІСТІ

Вісники 31 серпня 1965 р.

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН ПОВІДОМИВ, ЩО 1-го ВЕРЕСНЯ НЕ БУДЕ СТРАЙКУ В СТАЛЕВІЙ ПРОМИСЛОВОСТІ, бо і прадавці і робітники погодилися продовжувати переговори впродовж 8-ох днів. Президент 30-го серпня запросив до Білого Дому представника сталеварень Конрада Купера і голову Сталевої Корпорації ЗДА І. В. Ейбелла, які конферували з секретарем торгівлі Джаном Т. Коннором та секретарем праці Віллардом Вірсом і погодилися продовжувати переговори до 8-го вересня. Страйк мав початися ще 1-го травня, але тоді обидві сторони погодилися, щоб не починати страйку до 1-го вересня. Президент Джансон заявив, що страйк був би шкідливим для цілої країни і просив знайти розв'язку мирним способом.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН НАРАДЖУВАВСЯ З АЙЗЕНГАВЕРОМ І ГОЛДВТЕРОМ у справі різних домашніх проблем та загального становища. Президент довідався, що і Айзенгавер і Голдвтер були у Вашингтоні і негайно запросив їх до себе, кажучи Голдвтерові, що просить його на чашку кави. Голдвтер відповів, що кава не п'є, але радо вип'є кока-колу. Колишній президент Айзенгавер був в Білому Домі 45 хвилин. Розмова йшла також і про ситуацію у В'єтнамі. Президент Джансон завжди підкреслює кончність єдності, і тому вирішив нарадитися з обома представниками Республіканської партії. Президент читав Айзенгаверові листа однієї матері, яка вже страждала одного сина у В'єтнамі. Айзенгавер порадив Джансону не висилати другого сина цієї матері на фронт.

ДОМІНІКАНСКА ХУНТА ЗРЕЗІГНУВАЛА 30-го СЕРПНЯ, чим вможливила розв'язку державної кризи, яка там існує від кінця квітня. Голова військово-цивільної хунти зрезигнували, стоячи перед телевізійною камерою, заявляючи, що вони зрезигнували перед домініканським народом, чим підкреслили, що не залишають своїх становищ під натиском місії Організації Американських Держав. В дійсності хунта уступила, бо президент Джансон сильно натискав на те, щоб якнайкорше закінчити кризу в Домініканській Республіці. Провідник так званих повстанців полковник Каманьо погодився на плян, який пропонує місія ОАД.

СЕНАТОРИ З РІЗНИХ СТЕЙТІВ Є ЗА ЗБІЛЬШЕННЯ ФАРМЕРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ, щоб ЗДА могли постачати харчі тим державам, де населення голодує. На чолі цих сенаторів стоїть сенатор-демократ із Південної Дакоти Джордж МакГоверн, і його підтримують сенатори-демократи з середньо-західних стейтів. Ці сенатори перестерігають уряд, що дотеперішня контролі над фермерською продукцією так зменшила запаси фермерських продуктів в урядових магазинах, що деяких продуктів не вистачило б на те, щоб мати достатні запаси на випадок потреби. На думку цих сенаторів не треба зменшувати фермерську продукцію, бо хайбищу наданням можна буде дувати бідним країнам, міняти за потрібні товари або продавати за чужу валюту та допомагати тим державам, де населення голодує.

ЖУРНАЛІСТ АРТУР БРОК ПИШЕ В "НЬЮ ЙОРК ТАЙМСІ", ЩО ДЖАНСОН СТАВ ВІЩЕ-ПРЕЗИДЕНТОМ в 1960-му році тільки тому, що демократи боялися вибору Річарда Ніксона на президента. Як відомо і Джансон і Кеннеді старалися про номінацію на кандидата на президента. Конвенція найменувала на свого кандидата Кеннеді і Джансон рішуче відмовився кандидувати на пост віце-президента. Джансон був під впливом тодішнього спікера Палати Репрезентантів Сема Рейбірна, який також не радив Джансону кандидувати разом із Кеннеді. Та південні демократи боялися, що переможе Ніксон, коли не буде Джансон кандидатом. Вони переконали в цьому і Рейбірна, який порадив Джансону кандидувати на становище віце-президента. В останній хвилині Джансон погодився на це і тепер є президентом ЗДА.

У СВІТІ

ПІДПІСОВИЛА, ЩО ВОНА ВІДПЕЛА ЗБРОЙНІ АТАКИ пакістанців проти позицій, що їх індійці зайняли були тижень тому на пакістанській частині Кашміру. Пакістанський президент тієї частини Кашміру, знайої Азад (Вільний) Кашмір, загрозив "повним винищенням агресорів", якщо вони не залишать трьох силую окупованих позицій в пакістанському Кашмірі. Індійське військо здобуло нові позиції у високогірському проємнику Гімалаїв.

ПАНІ ЧІАНГ КАЙ-ШЕК, ДРУЖИНА ПРЕЗИДЕНТА ВІЛЬНОГО КИТАЮ, ПРИБІЛА до Америки і заявила зараз на вступі, що "події у В'єтнамі стосуються не тільки Південної Азії, але всіх частин світу і цілого людства". Вона висловила переконання, що Америка повинна знищити бомбами атомові варстати в Комуністичному Китаї і "вирізати рака, поки він не розростеться". Пані Чіанг Кай-шек приїхала до ЗДА приватно і признала, що не має запрошення від Білого Дому.

ГРЕЦЬКИЙ КОРОЛЬ КОНСТАНТИН ПРИПНЯВ ДИМІСІЮ прем'єра Еліаса Сірімокоса, що йому парламент відмовив довіря 159 голосами проти 135. Король і Сірімокос нараджувалися впродовж двох годин над кризою, яка тривав від 15 липня ц. р. Димісіонований той прем'єр, 77-літній Георгіс Панапидіс, міг би створити уряд, маючи за собою 134 послів із партії Центральної Унії і 22-ох комуністів із т. званої "Демократичної лінії", бо парламенту більшість становить 151 голос. Однак король не хоче покортися амбіціям Панапидіса та створювати уряд, залежний від комуністичних голосів. Король рішив покликати дорадчу Коронну Раду.

ДО ПІВДЕННОГО В'ЄТНАМУ ПРИБІВ в минулу неділю емеритований генерал летунства Едвард Лендсдейл разом з кількома своїми найближчими співробітниками. Він буде служити амбасадором Генрі Кеботові Ладжові, як дорадник у справах реформи, що потрібні для з'єднання симпатичної населення та боротьби проти комуністичної агітації. Ген. Лендсдейл мав великий успіх, як дорадник філіппінського президента у поборюванні тамтешніх комуністичних партизанів, відомих під назвою організації "Гук". Він допоміг був теж генералові Нго Дінг Ді-смові до приходу до влади у Південному В'єтнамі, але відійшов від нього, коли той прийняв диктаторські манери у своєму правлінні, що врешті довели до його упадку.

35-ЛЕТННЯ АФРИКАНСКА ГРУПА В ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЯХ відкинула сугестію, щоб на президента 20-ої Генеральної Асамблеї ООН переобрати ганського міністра закордонних справ, Алекса Квейсона Сакі, президента 19-ої Асамблеї. До цього часу не було випадку, щоб того самого державного мужа вибрати двократно президентом двох Генеральних Асамблеї і африканці не хотіли ламати цієї традиції.

Астронавти Купер і Конрад почали відбувати 11-денні тести

Астронавти Купер і Конрад дивуються з самих себе — таку фотографію, зроблену зараз після їхнього виходу з Джеміні-5 — тримають у руках дружина Гордона Купера Труді і їхня донька Джейні.

Гюстон, Техас. — 30-го серпня астронавти підполковник Гордон Купер і командор Чарлз Конрад почали переходити 11-денні тести, і одночасно ведуться приготування до двох найближчих літ — Джеміні 6 та Джеміні 7. Фахівці почали основно стверджувати, чому компютер не діяв згідно з пляном і астронавти Джеміні 5 спустилися на воду в неділю 29-го серпня на 103 милі від того місця, де кабіна мала впасти на океан. Фахівці твердять, що астронавти Купер і Конрад не маневрували належно, і тому компютер діяв так несправно. Також і попередні тести Джеміні-5 могли довести до того, щоб кабіни з більшою прецизією осідали на океан. Під час літ в проєкті Меркюрі не вживали ще компютери, і кабіна спаладала вниз згідно із законами балістики. Аналіза цієї справи продовжується, але вона не матиме впливу на найближчі літ. Лет Джеміні 6 мав початися при кінці жовтня, або на початку листопада, а Джеміні 7 при кінці грудня або на початку січня. Купер у Конрад прибули на Флориду на літако-носці Лейк Шемплейн. Вони були в добрій настрої і жартували, що могли б знов літати в космічному подорожі. Вони зараз почали відбувати лікарські тести, бо лікарі хочуть ствердити, який вплив мало на їхнє здоров'я 8-денне кружання довкола Землі. Фахівці від космічних літ почали випитувати астронавтів за свіжої пам'яті про всі проблеми, зв'язані з летом. 31-го серпня мали продовжуватись лікарські тести, астронавти мали відговорити фізичні вправи та обговорювати окремі проблеми літ, щоб фахівці могли планувати нові літ Джеміні 6 і 7.

Президент Джансон наказує великі ощадності в бюджеті на 1967-й рік

Вашингтон. — Президент Джансон наказав 30-го серпня планувати великі ощадності в бюджеті, що вже приготується на фінансовий рік, що почнеться 1-го липня 1966-го року. Ощадності мають обіймати всі видатки, які не відносяться до оборони країни, і мають виступити аж \$9 000 000 000. Та навіть якщо вдасться зробити ті великі ощадності в неопорному бюджеті, то бюджет на 1967-й рік мусить переступити суму — \$100 000 000 000. Є також дуже правдоподібно, що і бюджет на 1968-й рік переступить суму \$100 000 000 000, хоч він був запланований нижче цієї суми, яка є пострахом для членів Конгресу. Видатки в бюджетах, і в 1966-у і в 1967-му роках збільшуються тому, що зростають витрати на оборонні цілі. В січні ц. р. Президент запропонував був бюджет на 1966 рік в сумі \$99.7 бильона, але війна у В'єтнамі спричинила нові витрати, і бюджет переступив суму — суму \$100 000 000 000. Таке заявив директор бюджету Чарз Л. Шульге.

Тенісисти КЛК Нью Йорк здобули дружинову першість СУАСТ-Схід

Ньюарк, 29-го серпня. — Двома зустрічами тенісових дружин КЛК Нью Йорк — "Трибу" і Філадельфія, та "Чорноморська Січ" — Ньюарк — "Трибу" Філадельфія, закінчили офіційні розгріви за дружинову першість Союзу Українсько-Американських Спортивних Товариств, делегатури Української Спортової Централі Америки і Канади, яка діє на Сході ЗДА. У висліді цих зустрічей дружина Карпатського Лещетарського Клубу з Нью Йорку, яка перемогла тенісисти. "Трибу" здобула 1-ше місце СУАСТ-Схід та буде представляти ті східні стейти ЗДА у фінальних змаганнях з репрезентантом Заходу — "Львовом" з Клівленду. Фінальна зустріч між КЛК та "Львовом", яка вирішить дружиновий чемпіонат українців Америки і Канади, відбувається в понеділок, 6-го вересня на Союзівці в останньому дні індивідуальних тенісових першостей УС-ЦАК. "Трибу" переміг "Ч. Січ" 3:2.

Тижень після великих тенісових і плавацьких зма-

гань, які відбудуться 4, 5 і 6-го вересня на Союзівці, тобто на 11-го і 12-го вересня, заплановані змагання відбавники дружин чоловіків та жінок за мандрині чаші Союзівки. Цей відбавників турнір вже також став традиційною спортивною імпрезою Союзівки. В минулому році переможцями турніру вийшли молодені пластуни дружини "Медведики" з Торонта, які описали здобули також чемпіонат юначок Канади, та молоді дружина "Української Централі" з Пассейку в конкуренції чоловіків.

Минулої суботи, 28 серпня відбувся відбавниковий турнір за чаші УРС-Союзу на вакаційній оселі "Верховина". В конкуренції жінок "Довбуш" з Нью Гейвену переміг одинокого суперника "Чорноморську Січ" з Ньюарку і став чемпіоном, а в конкуренції чоловіків перше місце здобула дружина УСК Нью Йорк перед "Українською Централі" з Пассейку, Б. С. К. "Ньоман" із Савт Рівер і місцевою "Верховиною".

ДЖОРДЖ БОЛЛ У ДЕ ГОЛЛЯ У СПРАВАХ В'ЄТНАМУ

Париж. — Заступник державного секретаря Джордж Болл прибув у товаристві секретаря фінансів Генрі Г. Фовлера до Парижу задля поінформовання французького президента Шарля де Голля про стан війни та мирових заходів у В'єтнамі, 3 американського боку рішуче заперечено, наче б Америка мала замір просити де Голля взятися за посередництво у справі замирення у В'єтнамі та й сам де Голль заявив недавно, що "поки що" він не бачить можливостей позитивно поладнати в'єтнамський конфлікт. Зате Джордж Болл будучи привіз куртуазійного листа від президента Джансона до де Голля, який має підкреслити, що неприхильно до Америки акція де Голля у справі В'єтнаму та на різних інших відтинках, головне НАТО, не послабила американсько-французького союзу. Джордж Болл має з'ясувати ситуацію на воєнному і мирному фронті В'єтнаму також британському прем'єрові Гарольду Вілсону, західно-німецькому міністрові закордонних справ Гергардові Шредеру та італійському прем'єрові Альдо Моро. Водночас у Москві все ще перебуває стигнський президент Гамаль Абдель Нассер, який вже перевів найменше шість "ділових засідань" з Леонідом Брежнєвим, Александром Косігіним, Александром Мікояном, маршалом Малиновським та Андреем Громиком. Хоча нічого про ті затяжні розмови не сказано у пресі, західні обсерватори у Москві твердять, що головною темою розмов є всебічне обмірковування можливостей поширення війни чи замирення у В'єтнамі. Нассер має два місії тому довгі розмови на цю тему з комуністично-китайським прем'єром Чу Ен-лаєм. "Неутралий" Нассер, разом з індійським прем'єром Шастрі та югославським

президентом Тітом будучи надзвичайно заінтересований у замиренні у В'єтнамі, при чому він, як і більшість, не хотів би, щоб те замирення було фактичним скріпленням влади і впливу Пейпінгу, який вічно веде кампанію проти Тіта, як "відступника" від принципів Маркса - Леніна та "ревізіоніста число 1".

Тим часом на в'єтнамському фронті американське командування будучи-то рішуче переводить не спорадично, а систематично, щоденно, налеті важкими бомбовиками Б-52 проти комуністичних зосереджень та фортифікацій у Південному В'єтнамі. Хоч фізично неможливо ствердити з цілою певністю висліді цих бомбардувань замаскованих позицій у джунглях, проте військовики твердять, що Б-52, з яких кожний може везти 50 750-фунтових бомб, ширять спустошення і мають великий психологічний вплив на партизанів та загальне населення в'єтнамського населення. В останній понеділок під час налету на Північний В'єтнам комуністи знову збили три американські машини. За офіційними американськими даними — втрачено у таких рейдах 83 літаки, але північно-в'єтнамська пропаганда твердить, що від 5 серпня минулого року комуністи збили 502 літаки, американські й південно-в'єтнамські. Північно-в'єтнамське радіо і телевізія оприлюднили накручені на стрічку зізнання двох американських летунів-старшин, схоплених комуністами в полон та подано їхні свідчення. Один із них був важко поранений. Раніше північно-в'єтнамці схопили в полон вісьмох американських летунів. ЗДА розпочали планову акцію допомоги кругло 200 000 в'єтнамцям з комуністичного боку, які перебувають в примітивних таборах в Південному В'єтнамі.

В Монреалі створено координаційне бюро для відзначення сторіччя Канади

Монреаль. — Під проводом і на доручення Центрального Комітету Українців Канади, Союз Українських Канадійських Ветеранів відкрив в Монреалі Українське Канадійське Бюро, завдання якого буде координувати всі заходи і дії українців Канади пов'язані із відсвяткуванням по цілій Канаді річниці 100-ліття Канади, а зокрема Світової Виставки, що відбудуться в Монреалі від 28-го квітня до 27-го жовтня 1967 року. Після відповідної підготовчої праці і наслідком спільних нарад членів президії КУК Панчукові.

Спортові змагання та дві мистецькі імпрези відбудуться з кінцем цього тижня на Союзівці

Союзівка, Кергонсон. — Найближчий "довгий" кінець тижня, зв'язаний з Днем Праці в понеділок, 6-го вересня, проходить на цій оселі Українського Народного Союзу в Кетсільських горах головню під знаком традиційних уже змагань у "білому спорті" — тенісі та плавацьких змагань. А в суботу й неділю, 4 і 5-го вересня ввечері, відбудуться традиційні культурно-мистецькі та розважальні імпрези із виступами наших мистців слова, пісні і танку. В суботу, 4-го вересня відбудуться ввечері гумору, сатири й мистецького слова з виступами Івана Керницького, Миколи Понеділка і Алли Білаві, а в неділю, 5-го вересня відбудуться ввечері пісні і танку з виступами оперової співачки, месо-сопрано Оксани Бринь з Мінеаполісу, який на фортепіані акомпанюватиме проф. Ігор Соневицький, та

балерини Оксани Войновської. Програмами обидвох ввечері проводитиме маестро Володимир Гентиш.

ГІСТЬ З АВСТРАЛІЇ В УНС І РЕДАКЦІЇ "СВОБОДИ"

В понеділок 30 серпня ц. р. відвідав гол. канцелярію УНС і редакцію "Свободи" п. Володимир Зіневич з Діж-но, Вікторія, в Австралії. Родом з Житомирщини, він емігрував 1949 року до Австралії, де по якомусь часі заснував і розбудував підприємство продажу домів і реальностей і для якого веде окрему півгодинну програму в Діж-ноському радіо. Гість інформував членів редакції про українське життя в провінції, в якій він живе. В ЗДА перебуватиме шість місяців і відвідає в тому часі також українські осередки в Канаді.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

СПИСОК ІСІДОР БОРЕЦЬКИЙ НЕ ДАВАВ ДОЗВОЛУ ПРАВИТИ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ

Едмонтон. — Тажневик "Українські Вісті" подав у числі з 19 серпня ц. р. інформацію такого змісту: "Торонтський список Ісидора заявив, що деякі священики в його спархії почали правити богослуження англійською мовою без його дозволу. "Я ніколи нікому не давав ніякого дозволу правити англійською мовою, навіть не давав дозволу проповідувати англійською мовою". Зміна літургійної мови — це загальна справа Церкви даного обряду, яка переходить межі компетенції окремих ієрархів, сказав Кир Ісидор. "Я дозволу (відправляти англійською мовою) не давав і дати не можу, бо не маю на це права". Заяву цю Владика Ісидора зробив представником торонтських парохій."

О. МІТРАТ В. ЛАБА РЕКТОРОМ УКРАЇНСЬКОГО НАУКОВОГО ЦЕНТРУ

Едмонтон. — Видавані тут "Українські Вісті" повідомили в числі з 19 серпня, що у вересні ц. р. генеральний вікарій едмонтонської спархії о. мітрат Василь Лаба виїжджає до Риму на становище ректора українського католицького наукового центру, що його організує кардинал Йосиф Сліпний і що в майбутньому буде перетворений на Український Католицький Університет. В українській католицькій богословській науці о. мітрат В. Лаба займає видатне місце, як дослідник і професор. Він є автором тритомної "Патрології" та "Біблійної герменевтики". Після закінчення богословських студій в Інсбруку й Відні він був професором Богословської Академії у Львові. В 1919-20 рр. був начальником духовником Української Галицької Армії і в 1943-45 начальником духовником Ди-

візії "Галичина". Водночас із цим "Українські Вісті" інформують, що до Риму для праці в названому науковому центрі виїхало вже декілька інших науковців із різних країн Європи і ЗДА.

ВСЕАМЕРИКАНСЬКИЙ МАНІФЕСТАЦІЙНИЙ ЗДВИГ СУМА

Нью Йорк. — Спілка Української Молоді Америки відбуде 14-ий Всеамериканський Маніфест. Здвиг у дні 4, 5 і 6 вересня 1965 р. на оселях СУМА в Дітроїті, Мичіг., і в Елленвіллі, Н. Й. Маніфестація є частиною Здвигу на оселі СУМА в Елленвіллі починається в неділю, 5-го вересня, о годині 11-й перед полуднем після Богослужень у церквах обох обрядів. Здвиг проходить під кличем: "Живи, зростає для перемоги!" і присвячений 40-літтю створення Спілки Української Молоді та 15-літтю смерті ген. Т. Чупринки.

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ДРАМАТИЧНА СТУДІЯ "ЕОС" В НЬЮ ЙОРКУ

Нью Йорк. — Солістка Міської Опери в Нью Йорку, Марта Кокольська і кол. член Ансамблю Театру "Прометей" у Вельгті — Констатин Мосійчук, створили драматично-експериментальну студію "ЕОС". Ця студія працює вже інтенсивно й готує прем'єру п'єси "Збунтовані мрії", у новому стилі, на тлі звукових ефектів та світло-проеційних декораций. К. Мосійчук уже другий рік виступав на американських сценах та в американських фільмах під псевдонімом "Констатин Мосс. Марта Кокольська вибирається тепер у турне по ЗДА і Канаді з мело-драматичним монтажем. Вона виступатиме у найближчих днях із групою американських співаків, у тому з солістом Метрополітаної Опери, Річардом Такером, в Атланта Джорджія. Диригентом буде Фауста Клева.

НА НАШІ, НЕ СВОЇ ЗЕМЛІ (Що пишуть комуністичні газети в Україні)

В УКРАЇНІ — ОСІННЯ СІВБА

В Україні почалася осіння сімба. Перші тисячі гектарів засіяли в Харківській, Житомирській та Одеській областях. Цього року в Україні планують засіяти озимини культурами понад 11,5 мільйона гектарів земель. ("Радянська Україна" з 20 серпня).

ПЕРША ЗАПОВІДЬ — ХЛІБ ДЕРЖАВІ

Трудовники сільськогосподарства Волинської області, — пише "Робоча Газета" з 20 серпня, — успішно виконали, першу заповідь: дотримують заєш шити річний плян хлібоваготівлі. Завдання задачі шениці перевиконано більш ніж у два рази.

РОЛЯ СТАРШОГО ТОВАРИША

У своїй передовиці редакція "Радянської України" (з 20 серпня) називає партійців "старшими товаришами" і наставляє їх на ліді.

Яка ж роль "старшого товариша"? Дійсно загартовувати молодь, каже він, умів давати своєчасну і гостру оцінку найменшим проявам ворожої ідеології.

НАД СМОТРИЧЕМ

Над скелястими берегами з'являється річка Смотрич розквітнувши місто Кам'янець Подільський. Місто має поважний вік — 900 років. Минуле тут збереглося в

мурованих вежах фортеці та в прадавних будовах, що й досі мають сліди ворожих навал. У фортеці височить "Кармелюкова вежа", а в музеї зберігають кайдани, в які закутий був легендарний Устим Кармелюк, та камера — "кам'яний мішок", де тримали українського діяча, ("Радянська Україна" з 20 серпня).

ПІЗНО ВВЕЧЕРІ В ОДЕСІ

Одеса. Залізничний двієць. Пізній вечір. В цей час тут сновигає чимало прихильників чарки, — розповідає кореспондент "Радянської України" В. Грень часопис з 20 серпня. — Зони товчуться на зупинці, аксіон, лізуть у машину лоза чергою і намагаються проїхати на далеку околицю.

Кілька днів тому згряг гакіх гульвіс навалилася на таксівою водія Мілонера і виламала в ній дзерцятю.

УКРАЇНСЬКІ СТУДЕНТИ НА БЕРЕЗІ ІРТИША

"На невеличкій галівині, оточеній з трьох боків ялинкою, розташовалося містечко з брезентовими наметів. Тут мешкають студенти Київського політехнічного інституту, які приїхали на будівництво міста Над Іртишем — Правдівська. — розповідає В. Сміляський у "Молоді України" з 20 серпня.

...Будівельний майданчик. Тут з ранку до пізнього вечора не змовкає стукіт сокири, вищання бензопил. Хлопці і дівчата споруджують вісім двоповерхових будинків".

СВОБОДА

FOUNDED 1963

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1103 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: На рік \$12.00; на пів року \$6.25; на три місяці \$3.25. В Джерсі Сіті і закордоном: На рік \$14.00; на пів року \$7.50; на три місяці \$4.00. Для членів УНСОЮзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право вилучати матеріали і скорочувати надіслані матеріали. Незадоволені матеріали повертаються тільки тоді, коли автор собі не виразив застеріг, додучиши задресовану конверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Змагання у Космосі

Поки йшли приготування до лету "Джеміні 5" і продовжувалися той самий мільйонів людей придилялися цій величній драмі, не думаючи про те, що буде — потім. Однак зараз же із щасливим закінченням цього найскладнішого і найбільш ризикованого експерименту, що відбувся в космічному обшарі, вирінає питання: що далі?

"Джеміні 5" не був подією, відірваною від загального плану космічних досліджень, — це була тільки одна ланка в цілому докладно запланованому ланцюзі виправ у космос, з виразними цілями — науковими, політичними і військовими. Наукові цілі стосувалися дослідження космічного обшару, кульмінаційною точкою якого має стати висад людини на Місяці та її поворот на Землю. Тому ця програма була зразу названа цивільною, і вона охоплювала три стадії, символізовані трьома окремими проєктами: "Меркурія", "Джеміні" і "Аполло". Проект "Меркурія" з 6-ма одноосібними місцями вже закінчено, проєкт "Джеміні" передбачає три місця по дві особи, а проєкт "Аполло" — власне безпосередню виправу на Місяці з трьома астронавтами. До того часу мають бути проведені експерименти з суперракетною "Сатурн", яка вистрилює космічний корабель "Аполло". Політичний момент всієї цієї програми — у психологічній діяльності, у настроях всіх, що стежать за тими гігантськими заходами розкриття таємниці всесвіту. Кожна великодержавка, яка хоче мати пошану у своїх і чужих, мусять не тільки йти з духом часу, але й надавати йому напрямку: живемо у добу фантастичних осягів в ділянці технології, і провід у цій ділянці веде Америка. Живемо теж у добу, коли людина, роблячи щораз нові винаходи, дає докази неперерешеності сили свого духа, свої винахідливості, своєї персональної відваги. І в цьому Америка також на першому місці.

Але в епоху холодної війни і перегонів у зброєнні, які йдуть всупереч усім декларациям про мир і роззброєння, космічний обшар мусів увійти в обрешітки військових планувальників. Таким чином — поруч із 21 бильйоном, що його до цього часу, почавши від 1957 року, ЗДА витратили на цивільну програму космічних дослідів, 9 бильйонів витратено й на програму військову. Виразний натиск Москви на використання космічних дослідів для воєнних цілей спонукав Президента проголосити 25 серпня ц. р. приготування — під контролею американського летунства — першої космічної оборонної лабораторії коштом півтора бильйона доларів. Це "дубіна" сума в порівнянні з тією, що її вимагають космічна програма впровадженні найближчих 10-ох років — отож уже й після виправ на Місяці, передбаченої на 1968 рік. Найближче десятиліття вимагатиме кругло далішніх 10 бильйонів доларів. Коли кожний лет у програмі "Меркурія" коштував 65 мильйонів, кожний лет "Джеміні" — 135 мильйонів, то кожний лет у програмі "Аполло" коштуватиме більше як 1 бильйон. Лише Америка може — без шкоди для свого господарства і добробуту населення — дозволити собі на такі витрати, потрібні задля безпеки і задля престижу країни.

Армія — новий фактор в СССР

В установлюванні совєтської влади в Росії і в інших країнах, що входили до складу Російської імперії до 1917 року, вирішальну роль відіграла створена більшовиками т. зв. червона армія, перейменована згодом в армію чл. пак збройні сили Совєтського Союзу. Це з допомогою "червоної армії" вдалося більшовикам знищити антикомуністичні збройні формации і здупити відсередні повстання в різних частинах нової совєтської імперії. Ця ж армія допомогла потім Ленінові і його наслідникам в утриманні совєтського режиму.

Не зважаючи на це видатну роль совєтської армії в установлюванні совєтського ладу, комуністична партія усе ще час намагалася тримати армію під своєю контролею, пильнуючи заподіляти, щоб вона не вбивалася в "політичне пір'я" і не ставала ризикальним фактором внутрішньої і зовнішньої совєтської політики. В перші роки після "жовтої революції" провід совєтської імперії тримав армію в карбах "любовності" до режиму з допомогою інституції політичних комісарів, встановлюваних партією на усіх шаблях мілітарної драбини. Згодом, після смерті Леніна, очолювана Сталіним компартія запобігала виробленню армії в політичну силу шляхом терору: усіх есентуальних кандидатів до політичної влади, таких, як наприклад, Тухачевський, Якір та інші, Сталін своєчасно ліквідував.

У своєрідний спосіб намагався утримувати контролю над совєтською армією Нікіта Хрущов в час свого понад десятилітнього диктаторського володіння. Використовуючи совєтських генералів і маршалів для своєї розгрізи за керівництво совєтською компартією, Хрущов після недовгого часу відсував їх не тільки від впливу на політичні справи, але й усував їх із їхніх військових становищ. Лянуучи між одним і другим, фаворизуючи то тих, то інших, Хрущов домогся повного підчинення мілітарного апарату собі особисто і підібраним ним же особам з нібито "колективного керівництва".

З відходом Хрущова, до чого — згідно з усіма даними — причинилися видатно совєтські військові кола — ситуація у взаминах між компартією і армією основно змінилася. На провідні й важливі військові становища повернулися усунені Хрущовим військовики, зокрема ж маршал Захаров, який став шефом генерального штабу. Регалітовано маршала Георгія Жукова, який все частіше починає виступати публічно і дуже можливо відіграв видатну роль за совєтськими кулісами.

Після ліквідації одноособової влади Хрущова його наслідники Косігін і Брежнев не мають вже такого авторитету, щоб могли відсувати від впливу нахід політичних справ совєтських маршалів і генералів. Обмежуючи досі в своїх політичних аспіраціях ціх маршалів і генералів починають грати все важливішу роль не лише в совєтській партійно-режимній політиці, але також і в совєтській економіці. До їх голосу мусить прислухатися і партія і уряд.

Зріст політичної сили совєтської армії може стати джерелом різного роду нових процесів і ферментів в СССР. Не виключені також і деякі несподіванки, що їх так боялися і Сталін і Хрущов.

НОВА ФАРМЕРСЬКА ПРОГРАМА

Країни "комуністичного раю" мають клопоти з рільництвом: їм не вистачає продуктів для прокарчування свого населення, і вони час від часу мусять купувати пшеницю в ЗДА або Канаді.

Сільсько-господарська проблема існує і в ЗДА, але вона виникає з того, що тут фермери мають надлишок продуктів, хоч щороку зменшують посівні площі. Внаслідок технологічного поступу сільськогосподарська продукція збільшується, і уряд мусять дбати про те, щоб на відповідному рівні втримувати на неї ціни, бо інакше ніхто не хотів би займатися рільництвом.

Конгресі ЗДА постійно займаються фермерськими програмами, цілю яких є підтримати фермерський стан і одночасно не допустити до того, щоб кількість рільничих продуктів занадто збільшувалася, бо зберігання їх надлишків в урядових складах дуже дорого коштує державній скарбниці.

188-й Конгрес на своїй першій сесії має вирішити справу нової реформи продукції.

Палата Репрезентатів 19-го серпня ц. р. бильшстю 221-го голоса проти 172-ох схвалила нову фермерську програму, за якою коштом уряду плануються підтримувати ціни на рільничі продукти, а крім того різними субсидіями контролювати продукцію.

Треба звернути увагу на те, що не всі роди рільничої продукції підтримуються урядом. Сюди належать — м'ясо та всі м'ясні продукти, яйця, овочі та горюдина.

Під час так званої Великої Депресії 1930-их років уряд почав своїми фондами підтримувати так звані "основні" рільничі продукти: пшеницю, кормові зерна (такі як кукурудза), риж, бавовну, тютюн і земні горіхи. Пізніше додано до цих продуктів ще молочні вироби.

Урядова підтримка рільничої продукції полягає в тому, що уряд визначає "справедливі" ціни на окремі продукти, і, коли фермер по таких цінах не може продати всіх їх на ринку, уряд купує решту і зберігає в своїх складах.

Своєю 1962-го року фар-

мери могли вибирати між двома можливостями: або продукувати окремі культурні без жадного обмеження, не одержуючи урядової допомоги, або, рахуючи на підтримку уряду, обмежувати посівну площу. Тоді ж зайшла ще одна зміна в підтримці урядом фермерів: коли ринкові ціни на рільничі продукти значно обнизилися, уряд почав виплачувати фермерам різницю між ринковими і "справедливими" цінами.

Своїми заходами уряд допомагає здійснювати головну ціль фермерської програми: втримувати або навіть збільшувати прибутки фермерів, редукувати надлишок харчових продуктів в урядових складах і зменшувати кошти, що їх мають покривати платники податку.

Як діє нова програма, — це найкраще видно на кукурудзі, яку вже упралюють за новим планом. В 1960-му році в урядових складах було 1,900,000,000 бушлів кукурудзи, а цього року цей запас зменшився до 870,000,000 бушлів. Ціна на кукурудзу, яка 1955-го року становила \$1.50 за бушель, тепер становить \$1.10, прибуток ж фермерів залишається такі самі, а деколи навіть збільшилися.

Минулого року цю методу почали застосовувати до пшениці, а цього року згідно з новим законопроектом, якщо його схвалить Сенат, будуть застосовувати до бавовни. Якщо так станеться, то це обнизить ціни на бавовну і дозволить ЗДА конкурувати на світових бавовняних ринках.

Фармери нічого не втрачають на цьому. Чистий прибуток із фарми в другій чверті цього року в річному відношенні збільшився порівняно на \$4,320.

Платники податків також мають полегшу, хоч ще й тепер мусять вкладати в сільське господарство дуже багато. У фінансовому році, який закінчується 30-го червня ц. р., державна скарбниця виплатила фермерам кругло \$5 бильйонів. У найближчих роках допомога фермерам мала б вийти по \$4.5 бильйона. Та коли нова програма успішно реалізуватиметься, то ця сума може з кожним роком зменшуватися.

Л. Г.

Індонезія змагає до власної атомової зброї

Токіо. — В Японії зростає неспокій з приводу заходів воєнничої Індонезії дійти до власної атомової зброї. Індонезійський президент Сукарно нахвалює кілька ракет, які ніби призначені для вислання в космос першого японського сателіта, проте здатні також мати атомові "головки" на послугу армії. Індонезія купує ракети також у Швейцарії і в СССР. Деякі японські ракети досягають висоту 124 миль, а триступнева, довга на 63 стопи японська ракета "Лямбода" досягнула висоту 620 миль. Імпериалістична Індонезія стала б великою загрозою для всього азійського Півдня та для цілого Далекого Сходу, коли б дістала атомову зброю.

О. Гайський

ДВА 10-РІЧНІ ТЕНІСОВІ ЮВІЛЕІ

Що й казати, читача цікавить питання: як виглядали тодішні тенісисти в порівнянні з теперішніми? Отже, прошу: ролію нинішнього Воробкевича грав Зенон Сасик. З вигляду це полюбний до тризубового спортивного дядя Шу-паківського, із Філадельфії. Сасик диспонував твердим ударом з обох сторін, у якому — у збагаченій дозі — було і завзята Герліньско-го і твердота старшого Домірадьского. В грі Сасика не було ні крихти розрахунку на помилки суперника, але й не було занадто модного нині "літання" на скорі рішення "атомового тенісу" (серва — сітка). В кожному русі цього змагання вивчалася впевненість, терезий рахунок і нещадна ексекція пляну. Потрясаючи перед і після кожного удару

ракетом, Сасик викликав враження молодого лева. Перемога 3:1 над тодішнім "аундер-кіндом" Любом Чайківським (що, з уваги на гостру заборону шкільної влади виступати під псевдом "Олександрович"), виявилася різницею між дорослим і юнаком, так само, як було минулого року на Союзіні у випадку Воробкевича та Дурбака.

"Тодішній Дурбак" — як уже згадано — звався Любом Чайківським. В часі п'ятого фіналу проти Сасика мав 17 літ — отже, менше, був у віці Дурбака із 1964-го року. Гіучкий, може ще гіучкиший технічно від Івана Дурбака, Чайківський дивував лямка загадкою: в того від підлягува цей репертуар ударів — після когось легку руку до тенісу (в рідному місті, Коломий-

УКРАЇНЦІ В ПОЛЬЩІ

В "Українському календарі" на 1965 р., виданому Українським Суспільно-Культурним Товариством у Варшаві, знаходимо цікаві даності про життя українців у Польщі, які подано нижче.

У Польщі є тепер 480,000 осіб національних меншин. Українська національна меншина чисельно найбільша.

Українці проживають переважно на західних і північних землях Польщі, тобто в Оштинському, Гданському, Кошалінському, Щецинському, Зеленогурському, Вроцлавському, в загальному виховному ліцеї в Перемишлі; в початковій школі ч. 2 м. Тараса Шевченка у Валуру Вурі пов. Мяску вош. Кошалін; в українській школі в Баях Мазурських пов. Голдап вош. Вілосток; в початковій школі Хахово пов. Лобез вош. Щецин.

Радіовисільні в Оштині, Кошаліні, Рясеві та Любліні надають раз на тиждень програми в українській мові — тільки для своїх виховців. Однак програму радіовисільної в Рясеві можна слухати майже в цілій Польщі.

Календар інформус, що від початку свого існування УСКТ видає друкований орган "Наше Слово" з двотисячним додатком для дітей "Світанок". Від травня 1958 р. виходить також щомісячний літературний додаток та популярно-науковий журнал "Наша Культура". Біля якого гуртується українські письменники, мистці та наукові працівники.

Від 1960 р. УСКТ видає щорічно "Український Календар". У 1964 р. видало воно літературну антологію "Гомін" з творами українських письменників, що живуть у Польщі.

Хоч, як згадано вище, Календар не подає загального числа українців у Польщі, знаходимо в ньому цікаві інформації в цій справі: На стор. 57 подано, що у червні - липні 1947 р. на Оштинщині приїхало із Рясівщини та Люблінщини 13,620 родин, а біля тисячі родин приїхало ще у вересні того ж року, тобто, рахуючи по 4 особи на родину, поселилось там разом кругло 60,000 українців.

Під кінець грудня 1947 р. українці становили 15.2% всього населення Оштинщини, а це вищий відсоток становили вони в повітах: Гурово — 48.8, Венгожево — 41.5, Врансво — 37.2, Пасленк — 31.7, Бартошні — 30.3, Кентшин — 22.9.

На Вармії й Мазурах, — читасмо в Календарі, — с села майже цілком українські — Парезькі, Остре Бардо, Кумаяйні, Ленкиці, Пенцішево та ін.

У 1947 р. українські переселенці на західних землях Польщі були самі селяни, а нині, по 20-ох роках не рідко можна зустріти там українців вчителів, архітектів, мистців, агрономів, економістів. Це — діти переселенців, які покинули відповідні студії.

Календар не подає, скільки членів нараховує УСКТ, хоч з інших джерел знаємо, що згідно із переписом населення у 1962 р. всього українців в Польщі було 300,000. З нього довідкуємося, що рух за навчання українсь-

кої мови почався поміж українцями в 1960 р. У 1963-64 році було вже 13 пунктів навчання рідної мови. В цих пунктах та в початкових і середніх школах українську мову вивчало 3,300 учнів.

В Польщі українську мову та літературу студіюють: на кафедрі української філології Варшавського університету; в секціях української філології при учительському коледжі ("студіум") у Щеціні; в українських класах при педагогічних ліцеях ч. 2 у Бартошицах вош. Оштин; в загальнонавчовому ліцеї ч. 4 у Лгніці вош. Вроцлав; в загальнонавчовому ліцеї в Перемишлі; в початковій школі ч. 2 м. Тараса Шевченка у Валуру Вурі пов. Мяску вош. Кошалін; в українській школі в Баях Мазурських пов. Голдап вош. Вілосток; в початковій школі Хахово пов. Лобез вош. Щецин.

Частина проблеми полягає в тому звичайному факті, що завжди існує мала меншість молодих людей, які з різних причин ніколи не піддаються виховним впливам, без огляду на наші зусилля. Інша частина проблеми в тому, що деякі батьки, не зацікавлені українськими справами, занебдують своїх дітей у цьому відношенні. Є батьки, які посилають своїх дітей до українських шкіл та молодіжних організацій, але не підтримують їх виховної роботи вдома. Є батьки, яким здається, що вони роблять своїм школам і організаціям велику ласку, посилаючи туди своїх дітей. Коли їх прохати про малий донат, вони жахаються: "Ми даємо вам нашу дитину, чи цього не досить?" Нарешті є батьки, які покидають українські скупчення і переставляють визнавати себе українцями. Для дітей цих батьків, що виїхали з українського скупчення і втратили безпосередній контакт із ним, трудно призначати себе далі українцями. Чим більше, в них контакти із їх новими американськими приятелями, тим далі в їх свідомості українське відходить на задній план. Чим більше їм імпонує життя їх нового оточення, тим менше значення для них має їхня українська спадщина.

Згадані причини відчуження молоді цілком наявні. Ми всі знаємо, що таке трапляється, і ніхто ще не знайшов на це ради. Та ці факти все таки не вичислюють настанови тієї молоді, що не підпадає під жадну із згаданих вище категорій. Що сказати про ту молодість, яку змалку виховували в українському дусі, яку посилали до українських організацій і шкіл, батьки яких самі активно працюють і активно підтри-

ЧОГО МИ ХОЧЕМО ВІД НАШОЇ МОЛОДІ?

(4)

Виховання до чого?

Мало хто зможе заперечити, що наша українсько-американська громада виявила велику жорбу за долю нашої молоді. Наші численні організації, як Ліга Української Молоді Північної Америки, Пласт, СУМА, ОДУМ і МУН, наші релігійні організації Українська Католицька і Українська Православна Ліги, "Обнова", студентські організації, як СУСТА, ТУСМІ, "Зарево", спортивні, літні табори і високорозвинута система суботніх шкіл, Рідна Школа, — всі вони з яскравим доказом, що українсько-американці присвячують велику увагу організації і вихованню нашої молоді. Ми всі згодні, що виховання молоді є важливою справою, і ми поборили відповідні заходи, щоб це виховання здійснювати. Тепер, коли ми маємо організації молоді, коли маємо суботні школи, коли присвячуємо себе вихованню, то чому ми маємо проблеми? Чому, як так, що, не зважаючи на всі наші зусилля, усеє присвячені в нас, всі вкладені в це гроші, така велика кількість наших дітей показують нам плечі, досягши специфічного віку?

Частина проблеми полягає в тому звичайному факті, що завжди існує мала меншість молодих людей, які з різних причин ніколи не піддаються виховним впливам, без огляду на наші зусилля. Інша частина проблеми в тому, що деякі батьки, не зацікавлені українськими справами, занебдують своїх дітей у цьому відношенні. Є батьки, які посилають своїх дітей до українських шкіл та молодіжних організацій, але не підтримують їх виховної роботи вдома. Є батьки, яким здається, що вони роблять своїм школам і організаціям велику ласку, посилаючи туди своїх дітей. Коли їх прохати про малий донат, вони жахаються: "Ми даємо вам нашу дитину, чи цього не досить?" Нарешті є батьки, які покидають українські скупчення і переставляють визнавати себе українцями. Для дітей цих батьків, що виїхали з українського скупчення і втратили безпосередній контакт із ним, трудно призначати себе далі українцями. Чим більше, в них контакти із їх новими американськими приятелями, тим далі в їх свідомості українське відходить на задній план. Чим більше їм імпонує життя їх нового оточення, тим менше значення для них має їхня українська спадщина.

Згадані причини відчуження молоді цілком наявні. Ми всі знаємо, що таке трапляється, і ніхто ще не знайшов на це ради. Та ці факти все таки не вичислюють настанови тієї молоді, що не підпадає під жадну із згаданих вище категорій. Що сказати про ту молодість, яку змалку виховували в українському дусі, яку посилали до українських організацій і шкіл, батьки яких самі активно працюють і активно підтри-

муть моральні й фінансово нашу українсько-американську виховну побудову, які живуть в яшких скупченнях і говорять: "Вдома по українськи? Чому ці діти, після такого аkladу трудно і гроша, залишаються на периферіях українсько-американського світу? Ніхто не заперечує, що вони говорять, пишуть і читають українською мовою, знають українську літературу та історію — можна б сказати — з вченими у порівнянні з іншою українсько-американською молодістю. Та їхня співпраця з нашою українсько-американською громадою менше як мізерна. Правда, багато з цих "учених" пішло на високі студії, успішно їх закінчили і тепер з лікарями, інженерами, учителями і в активних в українських товариствах та академічних клубах.

Але навіть у таких випадках можна було б очікувати дещо більше від них, як те, що насправді вони дають. Від цього інтелектуального потенціалу, від цієї української можна було б очікувати хоч би слабких відрухів активності. Ми ж знаємо, що теперішні наші молоді не житимуть вічно. Хто буде продовжувати працю наших церков, УКК, братських організацій, хорів, шкіл, організацій молоді і культурних установ?

Минуло понад 15 років від часу прибуття нової імміграції і її дітей до наших берегів. Ми всі безмежно раділи надзвичайним зростом наших молодіжних організацій і шкіл, як безпосереднім наслідком цієї імміграції. Але тепер ми починаємо шукати наслідків не в американському, але в українсько-американському житті. Чи не повинні ми поборити продукт наших молодіжних організацій і шкіл в наших релігійних, фінансових, культурних, суспільних і виховно-освітніх установах?

Відповіді на ці питання лежать у перевірці загального підходу до виховання наших дітей. На мою думку, ми не досить виразно визначили виховні цілі. Крім численних протилежних аргументів, на мою думку, ми не знаємо ще цілком певно, чого ми хочемо від нашої молоді. Ми всі згодні в тому, що хочемо, щоб наша молодість пам'ятала, пледала й розвивала нашу національну спадщину. Однак мало хто з нас знає, що це значить у практичній ділянці, а зокрема, що мала б робити наша молодість.

Ціль цієї другої серії статей — провести дискусію над проблемою виховних цілей для українсько-американської молоді. Я подаю кілька принципів і відіди — конкретну пропозицію. Та поки до цього перейдемо, треба устійити деякі з наших понять. Це треба зробити, щоб не викликали у читачів непорозуміння і щоб створити базу загального порозуміння для тих читачів, які бажають взяти участь в дискусії.

(Продовження буде)

великих тенісистів ніколи не було)... Обидва юні змагалися — Чайківський 1933 р. і Дурбак 1964 р. — мали, як на свій великий концентрат і морально-духову твердість в боротьбі. Й обом їм бракувало фізичних сил. Із цією прикметою чемпіон 1933 року мав би був шанси стати Чайківським, так само, як Дурбак 1964 р. Якщо я не помиляюся, якщо більший резистанс спробикував би був (1933 р.) Сасика й (1964) Воробкевича на бильше зусилля й так званій транс у грі, то в обидвох випадках ми мали б були ще на одну класу більшу гру.

Щоб не було непорозуміння: Сасик переміг "во время оного" Чайківського не в фіналі, тільки в півфіналі. Фінал відбувся між Сасиком і Ярославом Рожанковським (тоді 24-річним студентом медицини). Автор цих рядків не бачив фінальної гри, але вислід 3:0 в користь Сасика говорять сам за себе (хоч... може й дурити: в теніс можна вести 5:0 і — програти). Сик чини, елегантий, завжди вірний богині стилю Рожанковський мабути відчувати утому з попереднього дня: 5 сетів нервової борні з кострубачами стилістично, одиобичні, але дуже твердим та практичним, молодим Кулечком (Дмитром), а далі, гра в дебелі мабути забрала Славкові забгато сил, так що на фінал не стало пороно. Було б дуже цікаво, якби д-р Рожанковський колись сам написав про цей фінал.

Одне з найкращих з'явлень на наших кортах, Рожанковський визначався безкомуренційним бекендом. Але невеликий форгенд, завелтка вірність стилеві й засадам спорту (ніхто ніколи не бачив у цього змагання виразу розпачу в руках, чи у виразі обличчя) не раз коштували рішальні перемоги. Разом із спеціалістом "чапування", проф. О. Кульчицьким, — "зробили" рутинозану пару Сасик - Дрогомирецький — а це щось значить!...

Згадано вже Дмитра Кулечка, що атакував виключно з правої сторони (форгенду) можна порівняти з нинішнім Олександром Олінцем ("Тризуб" — Філадельфія) Олінцев мав шпос

у всесторонньому репертуарі. — Д. Кулечко мав зате дуже сильний форгенд. Обидва вони були (с) стовідсотковими практиками: рішас пункт, гейм, сет, рахунок — справа стилістичних приписів і оптичної краси не грас ніякої ролі (отже, заперчення "тенісового сітго, ляду", чи радше "світвідчуження" Я. Рожанковського).

"Тодішній Шияном" — був старший Кулечко (Федько). В тілкізці згаданого Я. Рожанковського рівнобіжно з естетикою спітала завжди ідея перемоги — в цьому випадку краса, здається, править за найвищу чистоту. Коли, в таких умовах, за технікою нема сили удару, виходить ясно, що техніка мусить "у красі вмирати". Найбільша — може більша, ніж із "цифрових чемпіонів" — користь із таких гравців у тому, що для молоді вони правлять за жителі моделі тенісової штики. Не видно жк нинішніх змагувачів "тенісового Цяп-ки", типу Гея Хаумлі. До певної міри така ролі виконав олд-бой Константин Бев... Назвіть у напружений

до максімуму атмосфери його шибеним-жарт як вигук розладовує нервову атмосферу й нагадує, що теніс, шпорадла, велика гра але — не рішальна гра за бути чи не бути людині.

Серед жінок торонтська коломиянка Ірина Степик з тенісовою наслідницею в простій лінії своєї коломийської попередниці — Могильницької (яка, до речі, с сестрою Л. Чайківської). Той самий "дотільний" драйв із форгенду, той самий різаний бекенд.

Теперішня чемпіонка, Люся Друзевич, має всесторонній репертуар (головно: драйв із беккенду), але й всесторонність узяла б верх над добре заведеною "однобічністю" Могильницької — це питання, яке вирішити могла б тільки безпосередня зустріч цих двох

Едмонтон, Канада

80-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ ЮЛІАНА БУДМАНЮКА

3-го липня цього року минуло 80 літ з дня народження відомого нашого ветерана визвольних змагань, поручника УСС та сотника УГА, визначного громадсько-культурного діяча, видатного педагога і відомого мистця — маляра, проф. Юліана Будманюка. Народжений в учительській родині 1885-го року у селі Сморжів, Радехівського повіту, Юліан закінчив середню школу у Львові 1905-го року. Спершу працював у майстерстві у Львові, щоб здобути матеріальні засоби на студії. Помігав розмалювати львівський театр, латинську катедру, університетську бібліотеку, а згодом разом з мистцем Модестом Сосенком розмалював церкву в Славську, в Риківі та в Конюшках. Першою самостійною працею Юліана було розмалювання пресвітерія в селі Конюхи коло Березки.

1908-го року записався Ю. Будманюк на студії малярства в Академії Мистецтв у Кракові, де познайомився з технікою вітражного мистецтва. Під час літніх ферій працював при розмалюванні церков, щоб восени вернутися до Академії. В 1911 році одержав стипендію від Митрополита А. Шептицького. В 1912 р. виїхав до Мюнхену в Баварії, а згодом до Риму, Венеції, Медіолану та Флоренції, щоб записатися із західними мистцями і їхньою творчістю. Академію Мистецтв закінчив Юліан в 1914-му році та одержав, — одиноким тоді — державну стипендію на виїзд за кордон для поглиблення студій.

Вихід війни змінив на декілька років його плани. Вступивши до Українських Січових Стрільців, дослужився до ступня поручника, а в 1918 р. перейшов до Української Галицької Армії, а разні сотника перейшов до героїської та трагічної епопеї. В роках 1921-23 був інтернаціоналістом, а згодом студіював в Академії Мистецтв у Празі в ЧСР, в так званій майстерській школі, що являлася вищим ступнем Академії. Закінчивши її успішно, одержав окремий диплом а в серпні 1927 року вернувся до Львова. Здавши на Краківському університеті додатковий професорський іспит, працював безперервно аж до вибуху другої світової війни в середніх та фахових школах на Західних Українських Землях.

1931-го року розмалював церкву оо Василя у Жовкві, з вибухом війни приневолені емігрувати, бо добре знав, хто такі більшовики. Під час еміграції, в Німеччині, Юліан не міг нормально працювати. Постійна невпевненість завтрашнього дня, пошуків людей більшовицькими агентами, катування і мордування багатьох осіб у більшовицьких репатріційних таборах і постійні більшовицькі провокації, залякування тощо, не дозволяли на будь-яку планоно — систематичну працю. Все ж і в таких невідрадних умовах Юліан намалював кілька кандидатів портретів, декілька ікон і низку пейзажів.

За стараннями Преосвященного Кипріяна Савари-на проф. Ю. Будманюк пенсіонером отримав 0987 вихід

Асторія, Н. М.

ЗАКІНЧЕННЯ НАВЧАННЯ В РІДНІЙ ШКОЛІ ПРІ КАТОЛИЦЬКІЙ ЦЕРКВІ ЧЕСНОГО ХРЕСТА

Рідна Школа при церкві Чесного Хреста в Асторії

Шкільний рік навчання 1964 - 65 в школі українсько-католицької церкви Чесного Хреста закінчено 19-го червня. О год 8-й рано шкільні діти з учителями і родичами зібралися в церкві, де парох о. В. Андрейчук відправив Службу Божу. Всі діти сповідалися і приступили до св. Причастя. Отець парох в промові до родичів і дітей говорив про значення Рідної Школи в національному і релігійному вихованні, та гарні діти до вивчення рідної української мови.

По Службі Божій всі діти й родичі перейшли до церковної зали, де зроблено спільну знімку всіх дітей з отцем парохом і учителями. По сніданку слідував попис дітей. В програмі було: інсценізація читання казки "Червона Шапочка" в 2-й класі. Діти читали виразно і вправно, а найкраще відзначилася Зірка Стасюк, яка перечитала вдома цілого "Кобзаря". Службою тож кожна дитина вивчила відповідний вірш. Вірші були релігійного, історичного, географічного, природничого змісту, побутові та прощальні із школою. Треба признати, що діти вивчилися бездоганно та поправно вголос, шунали. По пописі дітей управителька школи зложилася звіт із цілолітньої праці в школі.

В шкільному році 1964-65 записалося 34 дітей до школи, а дітям навчалися в класифіковані 31. На ука відбулася посуботи від год 10 - 12. І і II класи мали луну науку, що дуже утруднювало працю з найбільш діти щиро праліє, ляду на короткий час. В 61.

Успіхи д-р Марти Йоанни Чаплинської

Наша студіююча молодь йде вперед. Вона закінчує високі школи різних факультетів і дістає дипломи. Серед них є і панна Марта Йоанна Чаплинська, яка студіювала в Темпел університеті, а ступінь бакалавра отримала в Пенсильванському університеті.

За успіхи в науці в Жіночому Медичному Коледжі дістала дворічну стипендію. Там вона скінчила свої медичні студії і отримала ступінь доктора медицини дня 8 червня 1965 р. Тепер вона практикує як хірург в університеті в Шикаго.

Поза наукою у високі школах п-а Марта студіювала українське мистецтво і здати матуру. Понадто вона брала живу участь у студентському житті. Будучи студенткою у Темпел університеті, вона була голо-

Марта Йоанна Чаплинська

вою Українського Студентського Клубу і членом Студентської Громади та "Обнові" у Філадельфії.

Д-р Марта Чаплинська і ціла її родина є членами УНС від довгого часу.

УНС бажає п-і д-р Марті далі успіхів в її хірургічній практиці і стати в скорому часі самостійною одиницею на політичній родинам і Батьківщині.

А. Б.

ДВА 10-РІЧНІ ТЕНІСОВІ ЮВІЛЕІ

(Закінчення із стор. 2-ої)

цією, але її коротка тенісова кар'єра не дас змоги говорити про спортову силу цієї змагунки. Незаперечною прикметою "золотої Мальви" — муравлина працьовитість на корті, завзята та концентрована в грі. Амбітна, молода Лішняська й відома своїми "чапанами" Дмоховська мають нині не одну наслідницю на Союзівці. Одне певне: стилістично — репертуарно нинішні змагунки, як Люся Друженіч, Андрія Кейбіда чи Лариса Гук більше нагадують сальветки великих змагунок — ніж їхні попередниці з 30-их років. Не було тоді теж "залізної Мері" в солом'яному капелюсі" — Марії Душнік, що жаргас собі з метриками і бере участь у всіх турнірах Союзівки.

Здаємо собі справу, що читача найбільше цікавить питання: хто грас краще — ми, тепер, — чи змагунки із 1933-го року? Це питання вирішувати "батько" — час. Він каже: ми грасмо — а вони грали... Зведіть ці два часові світи до купи, поставте їх проти себе й тоді побачите. А це статеться тоді, як Трубайло — річка назад повернеться...

Замість морочити собі голову такими складними питаннями, згадаймо минуле "незлим, тихим словом" й умоу. Вкінці роздамо дітям свідчення. В 1-й і 2-й класах 9-ро дітей одержали свідчення з дуже добрим поступом, 7-ро з добрим, а 8-ро з достатнім. В 5-й класі троє дітей дістали свідчення з дуже добрим успіхом, а 4-ро з добрим. По роздачі свідчень, учителі побажали дітям веселих та щасливих канікул, скріплення тілесних і духовних сил, та закликали не забувати української книжечки, читати українські казки, а головне — перечитувати "Веселку".

Христя Кухар і Роман Кравців, діти з 1-ої класи, подякували учителям за їхню працю, підносячи їм квіти квіти. Управителька школи В. Гуменюк подякувала о. пароху В. Андрейчукові за щире і добле ставлення до потреб школи, впровадження шкільного року, а матерям і батькам дітей за допомогу під час імпрез та за приготування сніданків в день закінчення навчання в школі.

В. Г.

І ще один ювілей... Я не знаю, в якій функції, але можна не сумніватися, що в організації 10-го Ювілейного Тенісового Турніру у Львові з 1933-го року, в якій формі "мачав свої руки" й інженер (тоді це, мабуть, без цього титулу) — Богдан Рак.

Очевидна річ, тоді він був "одним із" організаторів. Цим разом популярний "Лад" святкуватиме ювілей 10-річчя тенісових чемпіонатів на Союзівці — як свою дитину. На чолі штабу своїх вірних КЛІ-лаців інж. Б. Рак був нахненником, основоположником і залізним реалізатором усіх десяти (враховуючи й цюгоричний) індивідуальних тенісних чемпіонатів на Союзівці. Більше того: він, а не хтось інший, зумів зацікавити справно тенісового спорту й тілоуходження Провід Українського Народного Союзу — у висліді на Союзівці, поруч першого одного "виросли" ще чотири тенісові площі.

За зроблене дотепер нашому Ювілейові належатьсь неомежене признання, і вдячність нашої молоді та її батьків. А раз воно так, то на цьому місці гукнемо йому тричі: "Слава!"... І віримо, що цей беззучний вигук на папері буде належно виведений учасниками в живому, звуковому філмі на цюгоричному 10-му Турнірі на Союзівці.

*) Я не хотів би скривдити нікого з цих співробітників інж. Б. Рака — тому називаю братів Ломачів, інж. Левичко (Хліп) і інж. Т. Грималь назву тільки для прикладу.

Історичне оновлення У ГОСТЯХ ДОБРЕ, ДОМА ЛІПШЕ

Ціна — 85¢ "СВОБОДА" 81-83 Grand Street

Що писала "Свобода" 50 років тому

"Свобода" з 21 серпня 1915.

"За освободження України з московської неволі" В попередній числі "Свободи" ми подали вже бу-ли на першій сторінці телеграму з Берліна, столиці Німеччини, яка доносила про те, що Союз Визволення України (який творять у Відні українські емігранти з Росії) вислав телеграму до німецького імператора з проханням дозволити місту Холма (столиці холмської губернії, яка є частиною українських земель), та що німецький імператор поручив вислати до Союзу Визволення України відповідь з подякою:

"... Берлін, 18 серпня. — З нагоди вступлення австрійсько-німецьких військ до Холма, президент Союзу Визволення України Володимир Дорощенко і місто-представитель Маріян Меленевський вислали до німецького імператора таку телеграму: "Сердечні желання... Сподіємося відбудовання давнього королівства України з її престольним городом Кисвом..."

"Нарада в справі підготовки союму"

"Отсим маю честь запросити Вп. Представників всіх українських організацій, інституцій, партій і редакцій на нараду в справі підготовки Українського Союму в Америці. Нарада відбудеться у вівторок 31 серпня в Нью Йорку в Арлінгтон Гол (мала зала засідань) під числом 23 Ст. Маркс Плейс (побіч Астор Плейс) о год. 7 вечером. Ти Ві Отні і Панове, що рішається взяти участь в нарадах, звольте повідомити про се Бюро Делегації Загальної Української Ради, 83 Гренд Стріт, Джерзі Сіті, Н. Дж. З огляду на вагу справи надіюсь, що на нараді являться поважне число делегатів всіх українських організацій і з-поміж них удасться вибрати Міжпартійний Союмовий Комітет. Д-р С. Демидчук, Делегат З.У.Р."

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ЛІСНИКІВ НА ЕМІГРАЦІЮ ОБУДІД

сповідає всіх Українських Лісників та Українське Громадянство, що дня 17-го серпня 1965 року відійшов з наших радів у Вічність

інж. лісівництва ВОЛОДИМИР ГОРНИЙ Член-Осередник нашого Товариства, примірниий Громадянин, Наш Добрий і Незабутний Товариш по звично. Нехай буде йому легкого чужа земля. УПРАВА ОБУДІД-у в Нью Йорку

ДІТЯМ З РІДНИМИ ПРИНТЕЛІМИ І ЗНАЙОМИМИ СУМНОЮ ВІСТКОЮ, що в п'ятницю 20-го серпня 1965 року упокоївся в Богі на 85-му році життя наш Найдорожчий БАТЬКО, ДІДО І БРАТ

о. РОМАН КУЦІЛЬ Довголітній парох і декан м. Мостиска, Зах. України, покійний при парохії св. Пасхати в Рочестері, Н. Н. Похорон відбувся в Рочестері, Н. Н. 24-го серпня 1965 року на цвинтарі Holy Sepulchre.

ВІЧНА ПОМУ ПАМ'ЯТЬ! Мгр. АЛЕКСАНДЕР, МАР'ЯН, РОМАН — сини ЯРОСЛАВА з чоловіком інж. ЮРІСМ ЛЕВІЦЬКИМ — дочка ІРИНА з чоловіком РОМАНОМ КАПКОМ — дочка ОРЕСТ, РОМАН, ЛЮБА, ОРЕСТ, ОЛЕСЬ, ОЛЕНКА, РОМЧІК, ДАНУСІЯ — внуки о. ІЛІЯШ в Україні — брат і Рідня

Замість квітів на могилу б.л. п. МАРІ ГОРОШКО

зложили 10.00 доларів на НТШ в Сарсезь Дора, Любомир і Антія КОЛТУНЮКИ Денвер, Колорадо

ПОДЯКА

3 Волі Веснишнього, дня 11-го серпня 1964 р. в Клівленді, Огайо, відійшла у Вічність Найдорожча Дружина, Мама і Бабуся

бл. п. Марія Гусар В нашому смутку ми зазнали багато потіхи і розради і цією дорогою складаємо нашу подяку.

В першій мірі дякуємо Божу о. С. Ганкевичеві, пароху церкви св. Володимира, за похоронні відправи і за працьовиту, глибоку обдуману промову.

Дякуємо 336-му Відділові УНС, що його очолював секретар Гр. Кієль, за zorganizовану участь у похоронах. Дякуємо Сестринству св. Ольги при церкві св. Володимира за відвідини і за чисельну участь у відправленні Покійної на Вічний Спочинок.

Дякуємо Рідні, Принтели і Знайомим за похоронні на Помісний Служок Богі і за квіти на домовину.

Вкінці дякуємо всім, за участь у похороні. Хай Всем Вам Господь нагородить старістю.

Горем прибиті: ГУСАР ВАСИЛЬ — муж ГУСАР НИКОЛАЙ — син дочка: КУЖДА СТЕФАНІЯ з чоловіком ВАСИЛЕМ ЯНСКО АННА з чоловіком ФРАНКОМ внуки: ДЕНИС, БАВІ, РІЧАРД і ТАМІС ЯНСКО

Увага! БАТЬКИ! Увага!

Вже появилася книжечка для НАЙМЕНШИХ: ЗАБАВНИ МАРТУСІ

ЛЕСЯ ХРАПЛИВА із прегарними, добравними малюнками НІНІ МУДРИК-МРИЦІ

Ціна тільки — \$1.00 Можна замовляти у книгарні "СВОБОДА". "СВОБОДА" — Р. О. Box 346 — Jersey City 3, N. J.

БОГ І БАТЬКІВЩИНА!

"ЖИВИ, ЗРОСТАЙ ДЛЯ ПЕРЕМОГ!"

Спілка Української Молоді Америки КОМАНДА XIV ВСЕАМЕРИКАНСЬКОГО МАНІФЕСТАЦІЙНОГО ЗДВИГУ — ЗАХІД в ДІТРОЙТІ

запрошує все Українське Громадянство на

XIV ЗДВИГ СУМА — ЗАХІД

що відбудеться

4, 5, 6-го вересня 1965 року

на Оселі СУМА ім. "КИВ" біля ДІТРОЙТУ

ПРОГРАМА ЗДВИГУ:

СУВОТА, 4-го ВЕРЕСНЯ 1965 р.: Год. 1:00 по пол. — Відкриття Здвигу і Молеб. Год. 1:30 по пол. — Спортивні змагання і легковажність. Год. 7:30 по пол. — Концерт найкращих сумських з'єднань. Год. 9:30 по пол. — Забави для молоді. НЕДІЛЯ, 5-го ВЕРЕСНЯ 1965 р.: Год. 10:30 рано — Святотичні Альє. Год. 11:00 рано — Польове Богослуження. Год. 12:00 дня — Маніфестаційна частина. Год. 1:00 по пол. — Товаришні змагання козального м'яча. Год. 4:00 по пол. — Попис юнацьких мистецьких з'єднань. Год. 7:30 веч. — Юнацька патра.

ВСІХ ЩИРО ВІТАЄМО КОМАНДА ЗДВИГУ

Нью Йорк 27-го серпня 1965 р.

Український Музичний Інститут ВІДІЛІ в НЬО ПОРКУ, Н. Н.

ВПИСИ НА ШКІЛЬНИЙ РІК 1965-66 відбудуться в ПРИМІЩЕННІ УМІ, 149 2-га Евея в днях 30 і 31 серпня та 1, 2, 3 і 4 вересня в годинах від 6 до 8 веч.

Предмети навчання:

СОЛЮВІЙ СПІВ, ФОРТЕП'ЯН, СКРИПКА, ВОЛЯ, ВІОЛОНЧЕЛЯ, ДЕРЕВ'ЯНІ ТА БЛЯШАНІ ІНСТРУМЕНТИ.

Близькі інформації телефоном ОР 4-6976

ДИРЕКЦІЯ

Український Музичний Інститут ШКОЛА в ПАСЕПКУ, Н. Дж.

ПОВІДОМЛЯЄ, ЩО НАВЧАННЯ

ГРИ НА ФОРТЕП'ЯНІ, СКРИПКИ І ТЕОРЕТИЧНИХ ПРЕДМЕТІВ

починається з днем 7 вересня 1965 р.

Зголошення приймають учителі:

ФОРТЕП'ЯН: Р. Темницька — Тел.: ES 5-0860

О. Чинак — Тел.: MU 4-3203

СКРИПКА: В. Шенк — 212 VI 7-2566

СОЮЗ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИХ СПОРТОВИХ ТОВАРИСТВ — СХІД Делегатура УСІАК

власноує в порозумінні та у співпраці з УПРАВОЮ ОСЕЛІ УНІОСОЗУ "СОЮЗІВКА"

в днях 11-го і 12-го вересня 1965 р. на "СОЮЗІВЦІ" в КЕРГОНКСОН, Н. Н.

ВІДБИВАНКОВИЙ ТУРНІР жіночих і чоловічих дружин, членів СУАСТ-СХІД за мандрівні чаші "СОЮЗІВНИ"

Початок турніру в суботу, 11-го вересня, о год. 11:00 рано.

Зголошення дружин до участі в турнірі найтішніше до 8-го вересня ц. р. приймає Ланковий Відділянки СУАСТ-СХІД на адресу:

Dr. M. SNYHUROWYCH

1 Goodwin St., New Haven, Conn. Tel.: 469-9707

Турнір відбудеться без огляду на погоду. Управа "Союзівки" подбала про зало в середній школі міста Кергонксону на випадок дощу чи навіть холодної погоди. Збірні дружин о год. 10-й рано у вестбулі головної будівлі (гостиниці "Союзівки").

Микола Держко здобув докторат в Технологічному Інституті

В червні ц. р. українські наукові кадри поповнилися новою силою в особі молодого математика, випускника відомого Каліфорнійського Технологічного Інституту, доктора Миколи Держко. Автор цих рядків зацікавився з кол. Держком під час свого короткого походу (зимою квартал 1965) в КТІ та уважав своєю присмітною пошукати українську громаду про його академічний і науковий успіх.

М. Держко народився в січні 1940 р. в Онтаріо, Канада, в домі своїх батьків Микости Микитки-Держко і тепер вже покійного Михайла Держко. Після закінчення з відзнакою середньої школи, він одержав чотирирічну стипендію від International Nickel Co. of Canada і Special Dominion-Provincial Bursary на повні студії в Торонтському університеті.

В червні 1962 р. він закінчує університетські студії дипломом бакалавра. Під час студій в Торонто, М. Держко здобув не тільки ряд відзначень і нагород, але також брав активну участь в українському студентському житті. В 1962 р. він одержав стипендію від Каліфорнійського Технічного Інституту на продовження математичних студій і докторат з математики в цьому ж Інституті здобув в червні ц. р., захистивши тезу з ділянки функціональної аналізу п. н. „Хвилеві границі і узагальнені трансформатори Гільберта“. Проблематика встановлення хвильових границь для певного роду лінійних операторів має чимале значення в деяких

ділянках фізики і функціонального аналізу. За останню чверть століття вона притягнула увагу кількох визначних математиків. В своїй дисертації д-р М. Держко висловлює нові причини до цієї теорії, доводячи існування границь для ширшої класи операторів і зарекомендувавши на зв'язок між слабкими і сильними границями. Присмію відмітити, що д-р М. Держко належить до тієї частини тут вже народженої українсько-кандидатської молоді, яка є гордою на своє українське походження, володіє добре українською мовою, та бере активну участь в українському суспільному житті.

Доктор Микола Держко, який з початком академічного року 1965-66 переймає обов'язки професора-асистента в департаменті математики в Торонтському Університеті, бажає значних успіхів в його науковій, учительській та суспільній праці, і в особистому житті.

Володимир Петришин

Під увагу батькам

Ще один приклад, який може послужити батькам доказом на те, яке значення має забезпечення в Україні Народного Союзу, і, головне, коли батьки вчасно подумують про забезпечення своїх дітей так званою студійною грамотою.

Олег Кротюк мав несповна вісім років, коли батьки забезпечили його студійною грамотою в УНСОЮЗІ. Тепер Олег закінчив гайскул і поступив до Пенсильванського університету, куди одержав стипендію. Рівночасно Олег одержав \$1 000 від УН. союзу, як зворот готівкою за виплачену впродовж десяти років студійну грамоту. Ці гроші йому дуже прийдуться, бож знаємо, які є видатки, коли син чи донька вписується на вищі студії.

Олег Кротюк народився в Німеччині і приїхав до ЗДА маленькою дитиною в 1949-му році. Батьки Олега заради вписання в членів УНСОЮЗУ. Коли Олег почав ходити до школи і виявив охоту до науки, рішення забезпечити Олега в УНСОЮЗІ студійною грамотою, бо „можливо буде студіювати?“. І дійсно, сподівання батьків не завели. Олег все був на листі найкращих учнів, закінчив гайскул з відзнакою, належав ввесь час до

Олег Кротюк

„Honor Society“, брав активну участь в шкільних організаціях і це йому могло одержати стипендію Пенсильванського університету. Крім цього Олег є активним у своїй громаді, членом Пласту і учнем школи українознавства.

Олег задумує студіювати хемічну інженерію.

Він є далі членом УНСОЮЗУ, 21-го Відділу і є гордий, що він є членом української забезпеченої організації.

Іван Бараник
секретар Відділу

Літні пластові табори в Німеччині

Заходом місцевої КПС відбулися чергові, (16-ті) пластові табори в Німеччині, в місцевості Гохланд-Югенд-Зідлунг біля Кенігсдорфен (50 км. від Мюнхену).

Серед чудової підальпейської природи проходили рівночасно чотири табори: новачків і юнаків над рікою Ізар, та новачків і юнаків над Червоною потоком. Число учасників вагалось від 140 до 152.

В таборах взяла участь пластова молодь зі Союзу Німеччини, Австрії, Франції та Югославії. Командантами таборів були: пл. сен. С. Кушнір — табору новачків; пл. М. Мілянич — юнаків; пл. сен. І. Керестіль — новачків та пл. Ігор Миско — юнаків. Головним опікуном був пл. сен. Дам'ян Пеленський, а завідувачем та інтендантом усіх таборів пл. сен. кер. Г. Комаринський.

кий, обов'язки таборового лікаря виконував пл. сен. д-р М. Костів.

Програма новачківських таборів була виховно-відпочинкова, а юнаківських виховно-інтелектуальна.

Найзацікавленішою подією цього табору, а зг. всіх пластових таборів в диспансері було те, що відбувся спільний, при одному вівтарі, молебень обох віровизнань, що його соборно відслужили о. протосей пл. сен. Іван Гриньох і о. митрофорний протосей Паладій Дубицький. Обидва Всес. Душпастирі підкреслювали вагу христ. любові і співпраці обох віровизнань. Як небувала в укр. спільності подія викликала і захоплення і зворушення не лише у пластової молоді, але серед батьків і гостей, що численно прибули на святочне відкриття пластових таборів. Між гостями були також пластуни зі ЗДА і Ка-

СЕМЕН БОДНАР

(Посмертна записка)

15-го квітня союзова громада Дітроїти відповідала на вічний спочинок свого заслуженого члена і члена-фундатора Українського Народного Дому бл. п. Семена Боднара.

Покійний походив із села Угриньківці, пов. Заліщики, Західної України, до Канади приїхав 1913 року, а до Америки переїхав на постійно 1925 року. Осів у Дітроїті, де перебував аж до своєї смерті.

З перших своїх днів перебування в Дітроїті став разом із своєю дружиною членом Українського Народного Союзу, будучи довірою членом Т-ва Запорізька Січ — 75 Відділ УНС. Часто, як член управи свого відділу, а найчастіше як член керівних органів Українського Народного Дому (двічі його голова в 1958 і 1960) ширив добру славу про Український Народний Союз і прислухався для нього нових членів.

Постійно активний у гро-

мадському житті, розумів потреби нашої спільноти і радо жертвував на народні акції. Був ентузіастичним прихильником Українського Конгресового Комітету.

Відійшов із цього світу ненадовго 13 квітня на 71 році життя. Залишив у нещастю жаль свою дружину Павлину, брата й сестру в Україні та одну сестру в Канаді.

Віддати покійному останню прислугу прийшло багато людей, друзів і приятелів, товаришів громадської праці, членів союзової громади. В церкві попросили покійного о. Михайло Боневич, парох церкви св. Івана Хрестителя, де покійний Семен Боднар був жертвним членом і о. Яремак. На поминаках прощали покійного п. Петро Рогатинський — голова 75 відділу УНС і п. Василь Чмир — довголітній голова Українського Народного Дому.

Для вшанування пам'яті покійного Семена Боднара прийняти на його поминаках зложили на Український Народний Фонд дол. 30.25.

Вічна йому пам'ять!

Б. Верещинський — фін. секретар

НА ЛАНАХ І НА ТОКАХ

Машини не затримуються довго в жадному селі, і її назва — „даггація“ — де-що не відповідає дійсності: з нами немає ні поетів, ні музик, ні співаків... Ми — один із загонів „польового дозору“ — так розповідає гурт дописувачів у часописі „Молодь України“ з 20 серпня про те, як переводилися нагляд на живих.

Ось колосся ім. Держинського, Новоозовського району (Донецьчина), пишуть далі вони. — Два загони проводять рейди на ланах, три закріплені за токами. Перевірили соломку комбайнера Степана Катинцева, а там добра половина зерна заліпилася. Ось ми зразу і в „колючку“ його (тобто в газету. — Ред.).

нади (проф. Ярослав Рудницький і пл. сен. А. Бойчун), яких дуже щиро вітав пл. сен. Д. Пеленський. Пластові табори в Німеччині відіграють велику роль у зближенні українського пластового дозросту різних країн Європи, їх взаємного братерства і плекання української мови.

А. Б.

Збори Відділів УНСОЮЗУ

СУБОТА,

4-го ВЕРЕСНЯ 1965 р.

БРУКЛІН, Н. Я. Квартальні збори Т-ва В. Хмельницького 158 Відділу УНС в залі Укр. Нар. Дому при 216-218 Grand St. в Брукліні о год. 8-й веч. Участь всіх членів обов'язкова, бо реферуватиметься нове вважання забезпечення служби УНС включно з новою терміною грамотою забезпечення. — Юліан Павчак, предс. Петро Дубовицький, секр.

НЕДІЛЯ, 12-го ВЕРЕСНЯ 1965 р.

РОЧЕСТЕР, Н. Я. Місячні збори Т-ва Запор. Січ — 367 Відд. о год. 1:30 по пол. в Укр. Амер. Клубі. Контр. Комісія здасть звіт. — Ю. Кушнір, гол. Т. Песко, кас. В. Попович, секр.

МОНЕСЕН, Па. Місячні збори 338 Відд. о год. 1-й по пол. в Укр. Клубі о год. 2-й веч. 213 Скуммер Еве. Проситесь прийти та заплатити місячні вкладки. — Nick Kuch, секр.

Посмертні записки

ДМИТРО РУДНИЙ, член Б-ва св. Юрія Відд. 379 УНСОЮЗУ в Шікаго, Іл., помер 7 липня 1965 р. Покійний походив з села Жуків, пов. Золочів, України. Похований в смутку дружини Анни, сина Писафа, 2 дочки, внуки і правнучки. Похорон відбувся 10 липня 1965 р. за похор. заведення до Катедри св. о. Миколая при участі родини і членів Т-ва з церкви на цвинтар при Гіббс Ровд і Деслейн.

Вічна йому пам'ять!

М. Семків, секр.

БОГДАН ПЕЛЕХОВИЧ, довголітній адвокат у Шікаго, член Б-ва св. Стефана 221 Відділ УНСОЮЗУ, упокоївся в Богді дня 3-го серпня 1965 р. Покійний походив зі села Ванів, пов. Сокаль, Україна. Залишив у смутку дружину Юлію, дочку Юлію Роберт, зятя Івана, 4 внуки Івана, Юлію, Марка і Павла, сестру д-р Неонілу Гайворонську і брата Ярослав. Похорон відбувся 7 серпня 1965 р. з Катедри св. Миколая при участі родини, приятелів та членів Б-ва. Відправлено на Вічний Спочинок на український цвинтар св. о. Миколая.

Вічна йому пам'ять!

Т. Шіпкул, секр.

ПАВЛО КІСЬ, довголітній член 433 Відд. в В. Ассілі, помер дня 2 квітня 1965 р. Покійний народився в повіті Підгайці, Зах. Україна, учитель, директор Господарської Школи, учасник Визвольних Змагань. Похований у великому смутку жінку Марію, сина Ярослава і невістку Ірину, 2 внуки і дашу родину тут і в Старій Краю. Похорон відбувся 5-го квітня ц. р. при участі родини, членів Відділу, приятелів і знайомих. Тіло покійного поховано на цвинтарі св. Писафа у Вест-Баїтон.

Вічна йому пам'ять!

М. К.

МИХАЙЛО МІНЦЬ — член Б-ва св. Арх. Михайла 11-й Відд. УНС в Джанстаті, Па., помер 22 серпня 1965 р. Покійний народився 8-го серпня 1887 року в селі Ново-Сілля, пов. Сніжк, Зах. Україна, проживав 78 літ. Похований у великому смутку жінку Анну і 7 дочок: Ольгу, Марію, Юлію, Катерину, Стелу, Вікторію, Анну і сестру Анну в Старій Краю. Похорон відбувся в четвер 26 серпня ц. р. при участі родини, приятелів та членів Б-ва, з похоронного заведення до Укр. Кат. Церкви, а відтак на кладовище св. Володимира в Джанстаті, Па.

Вічна йому пам'ять!

Управа

PARCA Company
DEPARTMENT STORE
45 E. 7th St.
Tel.: GR 3-8550, New York City
Українські шкільні книжки
всіх видавництва в АРЦІ.

Різне

Українське Висланике Буоро

ROMAN PARCEL SERVICE

141 2nd Ave., New York City

Tel.: GR 5-7430 — ввсидас —

НАДАЛИ ПАЧКИ З ОЯГОМ і дуже добрі ХАРЧОВІ Різном. авто, холодильники, телевізори, машини до праця і шиття і т. д. Урядові години: від 8:30-7 веч. Субота до 6 веч. Неділя 5-го і понеділок 6-го вересня (Labor Day) закрито.

Розшуки

ПОШУКУЮ

п-ю МАРІО ГОМОВСЬКУ

яка має перебувати в Нью-Йорку. Прощу писати на адресу:

Mrs. Rosanna Kwasnyca

6651 — 19th Avenue Ramt.

Montreal, Que. Canada

ПОШУКУЮ

МАЙКА ПАТНИЧКУ

який в 1952 р. зі Степаном і Мартою Семаник виїхав до Канади, а тепер праподождіно перебувати в Нью-Йорку.

Прощу писати.

Mrs. Martha Konowalchuk

Vita, Man. Canada

Н. W. COUPLE

СУПЕРІНТЕНДЕНТ

Пошукує в середньому віці

— 20 род. апартамент при

Bergen Ave. в Джерсі Ситі. 4

кімн. помешкання + платня.

Тел.: DE 2-6126

між 9-6 по пол.

Business Opportunity

Можна купити сімпл

МУЗЕЙСЬКОЇ ОБУВИ

враз із шевськими приладами

і машинами за низьку ціну.

Головний:

MENDLEWICZ

200 E. 10th St., New York City

(прі 2-01 Even)

КРАВЕЦЬКА РОБІТНЯ І

ХЕМІЧНА ПРАЦЬНЯ

Готове, повне влаштування

Знаменита нагода для кравця.

Дохідна майстерня у знаменитому

місті на Брукліні в Нью-Йорку.

Продається також музична

апаратура, першестов ма-монта швейної машини! Оплатить

й ошніть! Новачків закладі

3168 Fulton St., Brooklyn, N.Y.

(прі аутлет Елган)

AP 7-0463 — EV 4-8382

Real Estate

Хочете купити або продати

дім, бізнес, землю,

зверніться до:

українського підприємства

TRIDENT REALTY CO.

98 Second Avenue

NEW YORK, N. Y.

Tel.: AL 4-2260

До винайму

ДО ВИНАЙМУ

ТРИ (3) АПАРТАМЕНТИ

1 — 4 кімн. за \$70.00

1 — 4 кімн. за \$80.00

Новий мод. опал включений в

ціну. Секція Greenville в

Jersey City, N. J.

Tel.: п. Білоуе — 332-3747

Theodore WOLININ, Inc.

Директор

Похоронного Забезпечення

123 East 7th Street

NEW YORK, N. Y. (9)

Tel.: GR 5-1437

СОЛІДНА ОБСЛУГА

ПЕТРО ЯРЕМА

УКР. ПОГРЕБНИК

Займається Похороном

в BRONX, BROOKLYN,

NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ

Контрольована температура.

Модерна каплиця до

ужитку ДАРОМ.

PETER JAREMA

129 EAST 7th STREET

NEW YORK, N. Y.

Tel.: ORchard 4-2568

Hey Americans... is money the only thing you save?

Money is the basis of your savings—but it's not an end in itself.

When you start buying U. S. Savings Bonds, you're saving a lot more than money. For one thing you're helping to make the future safe.

Safe for yourself, your family, and your countrymen.

With Bonds, you build security. Nobody is handing you anything. You save for it.

You save for emergencies. Edu-

cation for your children. A larger home, a newer car, a dream vacation.

And you save for satisfaction. The satisfaction in knowing that you're a financially responsible citizen.

So the next time somebody asks you what an American can do to help his country—tell him to get into the saving habit with U. S. Savings Bonds. Just like you're doing.

He'll be saving more than money.

Buy U.S. Savings Bonds

STAR-SPANGLED SAVINGS PLAN FOR ALL AMERICANS

The U. S. Government does not pay for this advertisement. It is presented as a public service in cooperation with the Treasury Department and the Advertising Council.

Ukrainian National Association, and "Svoboda" Ukrainian Daily

БЕРЕЖЕНОГО БОГ БЕРЕЖЕ!

— каже народна мудрість

Ще сьогодні ЗАБЕЗПЕЧІТЬСЯ

АКЦИДЕНТОВОЮ

ГРАМОТОЮ

перед наслідками

СМЕРТІ та

КАЛІЦТВА

в Українському

Народному

Союзі!

— Гаразд, гаразд, цей ідіот сказав нам цю історію, — шепнув Воллес.

— Так, сказав Мореллі, розділюючи...

— А знаєте, що воно може бути щастям, що я є близьким тої людини з джунглів...

